

Cuprins

Prefață.....	XIII
Abrevieri.....	XV
Capitolul I. Noțiuni generale de drept financiar.....	1
Secțiunea 1. Noțiuni introductive privind finanțele publice.....	1
§1. Conceptul de finanțe.....	1
§2. Finanțe publice și finanțe private.....	2
§3. Evoluția și componentele structurale ale finanțelor publice.....	3
§4. Funcțiile finanțelor publice.....	6
4.1. Funcția de repartiție.....	6
4.2. Funcția de control.....	7
§5. Știința finanțelor publice.....	7
Secțiunea a 2-a. Dreptul financiar. Repere generale.....	8
§1. Obiectul reglementării juridice financiare.....	8
§2. Conceptul dreptului financiar.....	8
Secțiunea a 3-a. Normele dreptului financiar.....	10
Secțiunea a 4-a. Izvoarele dreptului financiar.....	11
§1. Izvoare interne.....	11
§2. Izvoare din dreptul Uniunii Europene.....	16
§3. Izvoare internaționale.....	18
Secțiunea a 5-a. Raporturile de drept financiar.....	19
§1. Specii de raporturi de drept financiar.....	19
§2. Premisele raportului de drept financiar.....	20
2.1. Actele juridice financiare.....	20
2.2. Operațiunile tehnico-financiare cu caracter financiar.....	22
§3. Structura raporturilor de drept financiar.....	22
3.1. Subiectele.....	22
3.2. Conținutul.....	24
3.3. Obiectul.....	24
Secțiunea a 6-a. Dreptul financiar în cadrul dreptului pozitiv.....	25
§1. Delimitarea de dreptul constituțional.....	25
§2. Delimitarea de dreptul administrativ.....	25
§3. Delimitarea de dreptul civil.....	26
Secțiunea a 7-a. Autorități publice cu atribuții în domeniul finanțelor publice.....	26
§1. Autorități cu competență generală.....	27
§2. Autorități cu competență specială.....	29
2.1. Ministerul Finanțelor Publice.....	29
2.2. Agenția Națională de Administrare Fiscală.....	31

2.3. Trezoreria statului	33
2.4. Consiliul fiscal.....	34
2.5. Comitetul Național de Stabilitate Financiară.....	36
2.6. Curtea de Conturi	38
Capitolul II. Bugetul public național	39
Secțiunea 1. Considerații generale	39
§1. Conceptul de buget public	39
§2. Evoluția bugetară în România	42
Secțiunea a 2-a. Principiile dreptului bugetar.....	45
§1. Noțiune	45
§2. Principiul unității bugetare	46
§3. Principiul universalității bugetare.....	49
§4. Principiul anualității bugetare.....	50
§5. Principiul publicității bugetare	51
§6. Principiul specializării bugetare	52
§7. Principiul unității montare	52
§8. Principiul echilibrului bugetar	53
§9. Principiul realității bugetare	55
§10. Principiul neafectării bugetare	55
Secțiunea a 3-a. Bugetul de stat	56
§1. Natura juridică a bugetului de stat.....	56
1.1. Bugetul de stat, act condițione de natură administrativă	56
1.2. Bugetul de stat, lege și act administrativ	57
1.3. Bugetul de stat, lege	57
§2. Procedura bugetului de stat.....	58
2.1. Competențe și răspunderi în cadrul procesului bugetar.....	58
2.1.1. Parlamentul	58
2.1.2. Guvernul	58
2.1.3. Ministerul Finanțelor Publice	59
2.1.4. Ordonatorii de credite.....	60
2.1.5. Compartimentele financiar-contabile	61
2.2. Elaborarea bugetului de stat	62
2.3. Aprobarea bugetului de stat și legea bugetară anuală.....	68
2.4. Execuția bugetului de stat.....	71
2.4.1. Repartizarea pe trimestre a veniturilor și cheltuielilor bugetului de stat	71
2.4.2. Execuția părții de venituri.....	72
2.4.3. Execuția părții de cheltuieli	73
2.4.4. Execuția de casă a bugetului de stat	84
2.4.5. Încheierea execuției anuale a bugetului de stat. Principii	87
§3. Conținutul bugetului de stat.....	89
3.1. Clasificația bugetară a veniturilor și cheltuielilor.....	89
3.2. Veniturile bugetului de stat	90
3.3. Cheltuielile bugetului de stat.....	92
3.3.1. Noțiune	92

3.3.2. Clasificare.....	92
3.3.3. Determinare	93
Secțiunea a 4-a. Bugetul asigurărilor sociale de stat	94
§1. Noțiuni generale	94
1.1. Bugetul asigurărilor sociale de stat, buget special.....	94
1.2. Conceptul de asigurări sociale de stat	95
1.3. Trăsăturile asigurărilor sociale de stat.....	96
1.4. Principiile sistemului public de asigurări sociale	97
§2. Procesul bugetar	98
2.1. Elaborarea bugetului asigurărilor sociale de stat.....	98
2.2. Aprobarea bugetului asigurărilor sociale de stat	99
2.3. Execuția bugetului asigurărilor sociale de stat	99
2.3.1. Execuția părții de venituri.....	99
2.3.2. Execuția părții de cheltuieli	99
2.4. Încheierea execuției bugetului asigurărilor sociale de stat	101
§3. Conținutul bugetului asigurărilor sociale de stat	101
3.1. Veniturile bugetului asigurărilor sociale de stat.	
Contribuția de asigurări sociale	101
3.2. Cheltuielile bugetului asigurărilor sociale de stat.	
Prestații de asigurări sociale	105
Secțiunea a 5-a. Bugetele unităților administrativ-teritoriale.....	106
§1. Organizarea distinctă a finanțelor publice locale.....	106
§2. Procedura bugetelor locale	109
2.1. Elaborarea bugetelor locale	112
2.2. Aprobarea bugetelor locale	114
2.3. Execuția bugetelor locale	116
2.3.1. Execuția părții de venituri a bugetelor locale	116
2.3.2. Execuția părții de cheltuieli a bugetelor locale.....	116
2.3.3. Încheierea execuției bugetelor locale.....	120
§3. Conținutul bugetelor locale.....	122
3.1. Veniturile bugetelor locale	122
3.1.1. Venituri proprii.....	123
3.1.2. Venituri completatoare	126
3.2. Cheltuielile bugetelor locale.....	129
§4. Criza bugetară a unităților administrativ-teritoriale.....	132
4.1. Verificări excepționale	133
4.2. Criza financiară	134
4.3. Insolvența unităților administrativ-teritoriale.....	138
4.3.1. Noțiune	138
4.3.2. Caracterele procedurii insolvenței	139
4.3.3. Aspecte procedurale	140
Secțiunea a 6-a. Controlul execuției bugetare	143
§1. Controlul legislativ	143
§2. Controlul administrativ.....	144
2.1. Controlul exercitat de Curtea de Conturi.....	144
2.2. Controlul exercitat de Guvern	145

2.3. Controlul exercitat de Ministerul Finanțelor Publice	145
§3. Controlul judiciar.....	146
Capitolul III. Sistemul veniturilor publice. Venituri bugetare.....	147
Secțiunea 1. Considerații generale privind veniturile bugetare.....	147
§1. Noțiunea de venit bugetar.....	147
§2. Factorii creșterii resurselor bugetare.....	147
§3. Clasificarea generală a veniturilor bugetare	148
Secțiunea a 2-a. Teoria generală a impozitelor	149
§1. Noțiuni generale	149
§2. Principiile impunerii	151
§3. Funcțiile impozitelor.....	153
§4. Definiția și trăsăturile impozitelor, taxelor și contribuțiilor	153
4.1. Definiția impozitelor	153
4.2. Trăsăturile impozitelor	154
4.3. Definiția taxelor.....	156
4.4. Particularitățile taxelor	156
4.5. Definiția contribuțiilor.....	157
4.6. Trăsăturile contribuțiilor sociale	158
§5. Clasificarea impozitelor și taxelor	159
5.1. Clasificarea impozitelor	159
5.2. Clasificarea taxelor.....	162
5.3. Taxe speciale.....	163
5.4. Taxe parafiscale.....	164
5.5. Impozite, taxe și contribuții sociale în reglementarea Codului fiscal.....	165
§6. Noțiuni fundamentale cu privire la impozite și taxe.....	167
Secțiunea a 3-a. Legislația fiscală în cadrul dreptului financiar.....	171
§1. Dreptul fiscal, parte integrantă a dreptului financiar	171
§2. Neomogenitatea reglementărilor fiscale	172
§3. Aplicarea în timp a legislației fiscale.....	173
§4. Aplicarea în spațiu a legislației fiscale	174
4.1. Suveranitatea fiscală a statelor în cadrul Uniunii Europene.....	175
4.2. Suveranitatea fiscală internațională. Evitarea dublei impuneri	176
4.3. Relațiile fiscale între statele suverane. Conflictele de legi și conflictele de jurisdicție	180
§5. Reglementarea juridică și principalele venituri bugetare.....	181
5.1. Preliminarii.....	181
5.2. Specii de impozite și taxe.....	182
Secțiunea a 4-a. Proceduri fiscale	183
§1. Noțiunea și etapele procedurilor fiscale.....	183
1.1. Noțiune.....	183
1.2. Etapele procedurilor fiscale.....	184
§2. Metode tehnico-financiare de percepere a impozitelor și taxelor	185
2.1. Stabilirea impozitului sau taxei de către organul de stat abilitat	185
2.2. Calculul și plata impozitului sau taxei de către contribuabil.....	186

2.3. Calculul, reținerea și vărsarea impozitului de către plătitorul de venituri impozabile.....	187
2.4. Plata în numerar și aplicarea de timbre fiscale mobile.....	187
§3. Individualizarea impozitelor, taxelor și contribuțiilor	188
3.1. Noțiunea creanței fiscale	188
3.2. Noțiunea obligației fiscale.....	189
3.3. Particularizarea obligației fiscale	190
3.4. Titlul de creanță fiscală	192
3.4.1. Definiție.....	192
3.4.2. Caracteristici.....	193
3.4.3. Specii de titluri de creanță fiscală.....	195
§4. Colectarea creanțelor fiscale.....	201
4.1. Considerații generale.....	201
4.2. Plata.....	202
4.3. Compensarea	211
4.4. Restituirea de sume de la bugetul public	215
4.5. Insolvabilitatea	217
4.6. Deschiderea procedurii insolvenței	219
4.7. Anularea	220
4.8. Darea în plată	222
4.9. Prescripția extinctivă	224
4.9.1. Reglementare juridică.....	224
4.9.2. Termenele de prescripție a dreptului de stabili obligația fiscală.....	225
4.9.3. Termenele de prescripție a dreptului de a cere executarea silită a obligației fiscale	226
4.9.4. Folosirea prescripției extinctive.....	231
§5. Executarea silită a obligației fiscale.....	232
5.1. Particularități	232
5.2. Competențe. Organele de executare silită	235
5.3. Obiectul executării silite.....	240
5.4. Condițiile generale ale pornirii executării silite	241
5.5. Măsuri asiguratorii	244
5.6. Formele de executare silită.....	245
5.6.1. Executarea silită prin poprire.....	245
5.6.2. Executarea silită a bunurilor mobile	252
5.6.3. Executarea silită a bunurilor imobile.....	255
5.6.4. Eliberarea și distribuirea sumelor	258
5.6.5. Contestația la executarea silită	261
§6. Asistența reciprocă în materie de recuperare a creanțelor legate de taxe, impozite, drepturi și alte măsuri	265
6.1. Sfera de aplicare a asistenței reciproce.....	266
6.2. Autoritățile competente din România.....	267
6.3. Forme ale asistenței reciproce	268
6.3.1. Furnizarea de informații	268
6.3.2. Asistență pentru notificarea documentelor	269

6.3.3. Asistență pentru recuperarea creanțelor.....	269
6.3.3.1. Cererea de recuperare a creanțelor. Caracteristici și condiții.....	270
6.3.3.2. Cerințe privind recuperarea creanței	271
6.3.3.3. Litigii	272
6.3.3.4. Modificarea sau retragerea cererii de asistență pentru recuperare.....	273
6.3.4. Măsuri asiguratorii.....	274
6.4. Aspecte privind prescripția extinctivă.....	274
6.5. Costuri	275
Capitolul IV. Controlul financiar.....	276
Secțiunea 1. Considerații preliminare privind controlul financiar	276
§1. Repere cu privire la activitatea de control financiar	276
§2. Funcțiile controlului financiar	277
Secțiunea a 2-a. Organizarea și exercitarea controlului financiar	278
§1. Formele controlului financiar (clasificare)	278
§2. Controlul financiar preventiv.....	282
2.1. Noțiunea controlului financiar preventiv.....	283
2.2. Controlul financiar preventiv propriu.....	283
2.3. Controlul financiar preventiv delegat.....	285
§3. Inspecția economico-financiară	289
3.1. Noțiune.....	289
3.2. Competență. Structuri de control/entități supuse controlului	289
3.3. Obiective	290
3.4. Forme	291
3.5. Metode și proceduri ale inspecției economico-financiare	292
3.6. Aspecte procedurale privind realizarea inspecției economico-financiare.....	292
3.7. Actele juridice încheiate în exercitarea inspecției economico-financiare.....	294
§4. Inspecția fiscală	296
4.1. Reglementare juridică.....	296
4.2. Competență. Controlori/Controlați	296
4.3. Obiectul și funcțiile inspecției fiscale.....	297
4.4. Proceduri și metode de control fiscal	298
4.5. Aspecte procedurale privind realizarea inspecției fiscale.....	298
§5. Controlul antifraudă fiscală	301
5.1. Reglementare juridică.....	301
5.2. Organizarea controlului.....	302
5.3. Atribuțiile A.N.A.F. privind controlul antifraudă fiscală.....	302
5.4. Exerțarea controlului și prerogativele inspectorilor antifraudă fiscală.....	305
§6. Controlul asupra modului de formare, administrare și întreținere a resurselor financiare ale statului, unităților administrativ-teritoriale și instituțiilor publice	309

6.1. Reglementare juridică.....	309
6.2. Identitatea Curții de Conturi.....	309
6.3. Prerogativele Curții de Conturi	312
6.3.1. Repere comune	312
6.3.2. Controlul financiar.....	314
6.4. Valorificarea activității de control financiar realizat de Curtea de Conturi.....	316
Capitolul V. Împrumutul public.....	320
Secțiunea 1. Noțiuni generale privind împrumutul public	320
§1. Reglementare juridică.....	320
1.1. Reglementări speciale.....	320
1.2. Reglementări de drept comun.....	320
§2. Importanță și necesitate	320
§3. Noțiune și terminologie	321
§4. Formele împrumutului public.....	323
§5. Particularitățile împrumutului public.....	323
Secțiunea a 2-a. Împrumuturile guvernamentale.....	326
§1. Contractarea împrumuturilor guvernamentale	326
1.1. Destinații	326
1.2. Instrumente ale datoriei publice guvernamentale.....	327
§2. Garanții și subîmprumuturi guvernamentale	329
§3. Rambursarea împrumuturilor publice guvernamentale	331
3.1. Resurse financiare	331
3.2. Tehnici de asigurare a rambursării datoriei publice indirecte	332
Secțiunea a 3-a. Împrumuturile unităților administrativ-teritoriale.....	333
§1. Contractarea împrumuturilor publice locale	333
1.1. Aprobarea împrumuturilor publice locale	333
1.2. Plafonarea împrumuturilor publice locale.....	334
1.3. Instrumentele datoriei publice locale.....	335
1.4. Împrumuturile din contul curent general al Trezoreriei statului.....	336
1.5. Împrumuturi pentru redresarea unității administrativ-teritoriale.....	336
§2. Garantarea împrumuturilor publice locale	337
§3. Rambursarea împrumuturilor publice locale	337
Secțiunea a 4-a. Administrarea datoriei publice.....	338
§1. Competențe privind administrarea datoriei publice.....	338
1.1. Ministerul Finanțelor Publice.....	338
1.2. Alte entități. Banca Națională a României	339
§2. Raportarea și monitorizarea datoriei publice.....	340
§3. Operațiuni în sfera administrării datoriei publice	340
Capitolul VI. Răspundere juridică și contencios financiar	343
Secțiunea 1. Răspunderea juridică financiară.....	343
§1. Noțiunea și formele răspunderii juridice financiare.....	343
1.1. Răspunderea administrativă	344
1.1.1. Răspunderea contravențională.....	344

1.1.2. Răspunderea prin plata accesoriilor obligației fiscale	345
1.1.2.1. Noțiunea accesoriilor	345
1.1.2.2. Accesoriile în reglementarea Codului de procedură fiscală.....	346
1.2. Răspunderea patrimonială.....	350
1.3. Răspunderea disciplinară.....	352
1.4. Răspunderea penală.....	353
§2. Evaziunea fiscală.....	355
2.1. Reglementare juridică.....	355
2.2. Concept	357
2.3. Cauze.....	359
2.3.1. Cauze care țin de legislația însăși	359
2.3.2. Cauze care țin de aplicarea legislației fiscale	360
2.4. Forme de manifestare	361
2.4.1. Evaziunea fiscală licită	362
2.4.2. Evaziunea fiscală ilicită.....	362
2.5. Consecințe.....	364
2.6. Remedii	366
2.6.1. Remedii juridice	366
2.6.2. Alte remedii.....	369
2.7. Tratatamentul juridic.....	370
2.7.1. Regim sancționator general	370
2.7.2. Aspecte procedurale	373
Secțiunea a 2-a. Contenciosul financiar	376
§1. Evoluția căilor procedurale de restabilire a legalității financiare	376
§2. Contenciosul fiscal	381
2.1. Noțiune.....	381
2.2. Contenciosul fiscal – contencios administrativ-special.....	383
2.2.1. Jurisdicția administrativ-fiscală. Contestația	384
2.2.1.1. Repere comune.....	384
2.2.1.2. Dreptul la contestație	385
2.2.1.3. Competența și decizia de soluționare a contestației	388
2.2.1.4. Aspecte procedurale.....	393
2.2.1.5. Soluții asupra contestației	396
2.2.2. Jurisdicția judecătorească	396
Bibliografie.....	401